

Euthanasie afgeremd met ‘palliatieve filter’ in katholieke ziekenhuizen

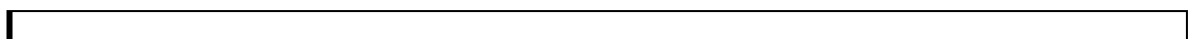

Beeld Shutterstock

Verschillende katholieke ziekenhuizen proberen de uitvoering van euthanasie af te remmen. Hun patiënten moeten eerst verplicht een palliatieve procedure doorlopen. Met die verplichting overtreden ziekenhuizen volgens deskundigen de wet op de patiëntenrechten.

◆ Exclusief voor abonnees door **CATHY GALLE** 13 februari 2020, 6:00

Heel wat katholieke ziekenhuizen laten patiënten met een euthanasiewens eerst een palliatief zorgproces doorlopen. Een proces dat behoorlijk lang kan duren, waardoor het soms gebeurt dat een patiënt een natuurlijke dood sterft voor hij euthanasie kon krijgen.

Lees ook

[Hoe katholieke ziekenhuizen euthanasie ontmoedigen](#)

en het standpunt [van hoofdredacteur Bart Eeckhout](#)

Volgens experts is het verplicht maken van een palliatief proces bij iemand die euthanasie vraagt nochtans onwettig. “Het aanbieden van een palliatieve zorg getuigt uiteraard van een goede medische praktijk en een goede zorg en moeten we zeker toejuichen”, zegt professor Luc Deliëns, voorzitter van de multidisciplinaire onderzoeksgroep Zorg rond het Levensende van de VUB en de UGent. “Maar een palliatief proces verplicht maken, is in strijd met de wet op de patiëntenrechten. Die wet zegt namelijk dat een patiënt het recht heeft om een behandeling te weigeren.”

Ook advocates en experts euthanasiewet Evelien Delbeke en Sylvie Tack volgen die stelling. Een patiënt verplichten tot een behandeling kan wettelijk niet. Al kan dat in de praktijk wel betekenen dat de om euthanasie verzoekende patiënt zijn wens daardoor niet ingewilligd ziet. Want de euthanasiewet laat een grijze zone. “Een individuele arts kan niet verplicht worden tot euthanasie en kan dus wel zeggen dat hij zonder dat palliatieve proces de euthanasie niet wil uitvoeren”, zegt Tack. “Maar die procedure is bedoeld om zorgvuldig te werk te gaan en de artsen een veiligheid te geven. En dus zeker niet om vertragend of afraadend te werken.”

GEFILTERD

Volgens de ziekenhuizen zelf is er niets aan de hand. Sommige zetten open en bloot op hun website dat bij hen de zogenaamde palliatieve filter wordt toegepast. Het gaat concreet om Gasthuiszusters Antwerpen, AZ Nikolaas in Sint-Niklaas en AZ Sint-Lucas in Gent. De palliatieve filter houdt in dat euthanasievragen ‘gefilterd’ worden, vanuit de redenering dat een groot deel daarvan geen echte vragen om levensbeëindiging zijn, maar eerder vragen om hulp om het levensende draaglijk te maken.

Beeld Getty Images

Bij de invoering van de euthanasiewet in 2002 probeerden de bisschoppenconferentie en de katholieke zorginstellingen de filter in de euthanasiewet te krijgen. Dat lukte niet omdat de procedure als té paternalistisch gezien werd. Bovendien zou hij de euthanasieprocedure aanzienlijk kunnen verzwaren en ook vertragen, klonk het toen.

Maar na de invoering van de wet besloten heel wat ziekenhuizen, onder aanvoering van de toenmalige koepel van katholieke ziekenhuizen Zorgnet Vlaanderen, om de filter toch in te voeren. Een ziekenhuis heeft namelijk het recht om een eigen medisch-ethisch beleid uit te stippelen.

Volgens professor Chris Gastmans (KU Leuven), adviseur ethische thema's bij de ziekenhuiskoepel die ondertussen Zorgnet-Icuro heet, is er ook niets mis met die palliatieve filter. "Als mensen om euthanasie vragen, is het altijd een goed idee om eens rustig te kijken naar het onderliggend probleem. En naar de mogelijkheden om dat probleem op een andere manier op te lossen, eventueel op een minder invasieve wijze."

Dat zo'n procedure lang kan duren, noemt Gastmans begrijpelijk. "Het is dan ook belangrijk dat een euthanasievraag heel zorgvuldig bekeken wordt."